

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

50. An si Confessarius det aliquod donum mulieri in confrssione, dicatur
illam sollicitasse, ita vt sit denunciandus? Ex part. 9. tract. 9. & Miscel 4.
resolut. 34.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

eunt peccatum ad minus mortale, & quia solum explicant impudicum affectum erga mulierem.

2. Sed tu cogita, quia dicta verba sine aliqua occasione in confessione dicta videntur maxime excitativa ad venerem; & cum sint impertinentia ad confessionem, sapiunt sollicitationem; callidus enim, & perfidus Confessarius paulatim vult illam incipere, & mulierem allicere, sicut si laudaret illam ex pulchritudine, non sunt mala, nec explicant impudicum affectum: verum si sine aliqua occasione proferuntur à Confessario, esset denunciandus, ut vult ipsemet Bordonus, ubi supra, *quæst. 8. num. 59.* ergo, &c. Ideo, ut dixi tu cogita, & recognosce Escobar de *Sollicit. part. 1. quæst. 3. num. 38.* ubi docet, me citato, quod dum non ita certum sollicitationis sensum verba continent, ut trahi aliquo modo possint in bonam partem, posse Inquisitores vocare Confessarium, & cum circa intentionem interrogare.

3. Nota etiam hic, quod dictus Pater Bordonus, loco citato, *quæst. 16. numero 74.* docet, Confessarium, qui consensit sollicitationi à muliere sibi factæ, non esse denunciandum etiam in terminis Bullæ Gregorij XV. quia verba Bullæ comprehendunt colloquia de rebus turpibus sine ordine ad provocationem, aut de lenocinio peragendo à penitente. Preterea illa verba referuntur ad Confessarios autores inhonestorum sermonum, ut colligitur ex verbo, habuerint, quod sine dubio refertur tantum ad Confessarios. Ita ille contra Trimarchum; cui adde Baldellum *tom. 2. l. 2. disp. 63. n. 34.* & Trullench in *decal. tom. 1. lib. 1. cap. 3. dub. 18. num. 53.*

4. Sed ego puto, sententiam nostri Siculi Patris Trimarchi viri docti, & amicissimi esse tenendam, quam ante illum ex Soufa docui, & novissimè, me citato, tenet Illustrissimus Inquisitor Escobar à Corro in *tract. de Confess. sollicitat. part. 1. quæst. 3. num. 44.* & noster concivis doctissimus Pater Ioseph Augustinus in *brevi notitia, &c. Titulo de Confess. sollicit. num. 4.* ubi sic ait: Tenentur penitentes revelare Confessarios sollicitantes, etiam si penitentes fuerint primi in miscendis sermonibus inhonestis, aut Confessarios sollicitaverint, dummodò Confessarii consenserint, & habuerint inhonestos sermones: nam in Bulla prædicta constat sufficere ad hanc denunciationem, si Confessarius habuerit cum penitente illicitos, & inhonestos sermones, aut tractatus, nec excipitur casus, in quo ipsi non fuerint primi, sed satis est si inhonestos sermones habuerint. Ita ille; cui adde à fortiori meipsum in *part. 4. tractat. 5. resolut. 4.* Et ita ego testor, quod sententia contra Bordonum, & alios observatur in praxi in nostra inquisitione Hispanica, & quod etiam observetur in hoc Tribunali Sanctæ Inquisitionis testatus mihi est nunquam satis laudatus Dominus meus Illustrissimus Franciscus de Albicis Sancti Officii Assessor, & Reverendissimus Confessarius Pater Ioan. Baptista à Martinengo, ambo viri docti, & amicissimi. Puto tamen supradictum Confessarium esse mitius puniendum.

5. Sed quid dicendum de interprete confessionis, an sit solliciter penitentem sit denunciandus? Negativè responder Bordonus *quæst. 14. num. 69.* contra Trimarchum. Sed pro Trimarcho stat novissimè Escobar à Corro ubi supra, *part. 1. quæst. 2. num. 31.* quia Interpretes accedunt ad Sacramentum in casu necessitatis, ut Sacer Medicus per intelligentiam verborum perveniat in cognitionem morborum, & antidotum opportunum adhibeat, quod in mortiferum venenum reddit interpretes sollicitans cum tanti Sacramenti notoria injuria. Tum quia est medium inter Sacerdotem, & penitentem in ipso Sacramento, & debet velut principalis iudicari ratione dependentiæ, saltem quoad hunc effectum, *argum. text. in l. tunc in iure 12. de penit. Tom. V.*

legato, Menochius de *retinend. remedio 1. n. 149.* Valenzuela *conf. 18. num. 78.* & seq. Tum quia negari non potest, nisi quod prætextu confessionis sacramentalis, & veræ, sollicitet; quod sufficit ex *adv. decreto.* Tum quia concurret ad confessionem, & cognoscit peccata per ordinem ad eam; & ita afficitur effectibus confessionis, ut sententia est communis omnium loquentium de sigillo, *cap. Omnis de panit. & remissionib. & pater ex pluribus, quos allegat Martin. Bonacina; de Penitentia, disp. 5. q. 6. sect. 5. punct. 3. n. 5. pag. 172.* quibus adde alios per plures apud Dianam, *5. part. tr. 1. de sigillo Confess. fol. 48.* Tum denique quia coipso quod permissum accedere ad Sacramentum habetur pro Confessario interpretativè saltem; quod sufficit præcipue, quia adest identitas rationis in comprehensione, ita Freitas ad Acugniam, *q. 13. n. 27. & 28.* quæ mihi videtur probabilior, maxime atenta nova Gregorij XV. Constitutione, ex qua dubitari de hac opinione meo iudicio non potest. Hucusque Escobar.

6. Nota verò quod licet me citato asserat Leandrus, de *Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 13. q. 40.* non esse denunciandum confessionis Interpretem ex vi constitutionum Pij IV. Clementis VIII. Pauli V. & Greg. XV. tamen aliunde dictum Interpretem verè subijci iudicio Dominorum Inquisitorum, eò quod & injuriam faciat Sacramento, & suspectus videatur in fide. Et hoc etiam docet Fagundez in *Decalogum lib. 6. cap. 12. num. 23.*

7. Observat etiam Bordonum loco citato, *n. 66.* contra Trimarchum asserere Sacerdotem jurisdictione carentem, si sollicitet in confessione non esse denunciandum, quia Constitutiones Pontificiæ loquuntur de Sacerdotibus deputatis, & habentibus curam animarum, ergo in dictis Constitutionibus non includuntur Sacerdotes simplices. Verum pro Trimarcho à fortiori facit Escob. ubi sup. *n. 27.* asserens. Laicum simulatem se esse Confessarium, si sollicitet fecerim in confessione, esse denunciandum vigore Bullæ Greg. XV. cum talis sollicitatio fiat prætextu, ac simulatione confessionis: ergo comprehensa manet in Bulla Gregoriana. Verum licet Leandrus ubi supra, *q. 37. 38. & 39.* asserat, laicos, Subdiaconos, & Diaconos, v. l. Sacerdotes carentes jurisdictione sollicitantes in confessione, non esse ex vi prædictarum Constitutionum denunciandos, posse tamen ab Inquisitoribus puniri, tanquam suspectos de fide. Vide Bossium in *Discept. Mor. disp. 5. num. 4.* qui citat omnes meas Resolutiones circa præsentem difficultatem.

RESOL. L.

An si Confessarius det aliquod donum mulieri in confessione, dicatur illam sollicitasse, ita ut sit denunciandus? Ex p. 9. tract. 9. & Misc. 4. Ref. 34.

§. 1. Affirmativè respondet Trimarchus, *tract. de Confess. sollicit. disp. 2. sect. 4.* Primo quia ex Ledesma, & Paramo, sollicitatio fit per donorum largitionem. Secunda, quia dona magis quàm verba alliciunt. Tertiò mulier non est pauper, neque annulum perdidit: ergo nihil aliud cogitare potest, nisi Confessarium habere affectum libidinosum erga se: ergo tunc tentatur ad libidinem.

2. His tamen non obstantibus, novissimè doctus Pater Bordonus in *Sacro Tribunalis cap. 23. q. 10. n. 61.* negativè sententiæ adhæret: tum quia donum ex sua natura non ordinatur ad venerea; ergo de se non est signum, aut factum sufficiens ad arguendum sollicitationem ex quo tollitur primum argumentum Trimarchi; estò enim dono fieri possit sollicitatio, ea tamen

L l non

Quæstio est in col. tr. 8. ref. 39. & in ref. not præterita §. 1. in fin. & ibi in ref. 33. ult. cursum in vers. Tertio. & iterum ibi in tr. 3. ref. 78. §. ult. ad med. vers. interpretes.

Sup. hoc inf. in ref. 86. & 87. & in alio vers. earum notationum projilla quæst.

Sup. hoc inf. in ref. 84. & cursum in alia ejus præmæ annor.

non presumitur, neque asserenda est nisi dono adiungantur verba praeferentia sollicitationem, in quo casu sollicitatio consistet in illis verbis, non in dono. Tum quia, donum non potest etiam ad benevolentiam honestam, ad gratitudinem, ad aliud donum pinguius, quare cum sit indifferens, inde colligi non potest assertivè, donum traditum fuisse ex affectu turpitudinis, imò id suspicari temerarium est, cum donum in bonam partem accipiendum sit, & sic soluitur secundum argumentum & tertium: nam mulier malum cogitans de Confessario, peccat, & imprudens est illius cogitatio, cum in bonum sensum trahere possit finem, quem habuit Confessarius in donatione annuli, putando donationem sibi factam fuisse, vel in signum gratitudinis, si Pœnitens illi fuit aliàs liberalis largitione elemosynarum, vel ex affectu paternitatis spiritualis, &c. Tum quia, non est sollicitatio ex eodem Trimarcho n. 19. quando pecunia tribuitur Pœnitenti pauperi, quia praeiudicium stat pro Confessario ex titulo paupertatis: ergo neque donare diviti, quia praeiudicium boni finis, qui inesse potest huic donationi, facere potest favore Confessarii, pro qua in dubio praeiudicium est. Demum huiusmodi sollicitatio, si qua adest, solum dubia, & praeiudicata est, ac proinde non est conformis Bullae Gregorianae, quae punit certam sollicitationem non praeiudicatam, consequenter nulla est obligatio denunciandi Confessarium donantem.

3. Sed ego in hoc casu distinguendum esse puto: nam si quis v.g. daret Pœnitenti ramusculum, seu florem, vel donum minimi valoris, tunc adhaerere opinioni Patris Bordonii, & ita docet Escobar tr. de Confess. sollicit. p. 1. q. 3. §. 2. n. 14. Secus autem si donum esset magni valoris, consideratis circumstantiis personarum, & in hoc casu non mihi displicet opinio Trimarchi, nam extra occasionem, & impertinenter ad confessionem dare donum considerabile mulieri, quae confiteretur, est maxima praeiudicium contra Confessarium: tum quia, ut ait Escobar loco citato n. 16, non solum prohibetur aperta sollicitatio, sed etiam palliata tacite, vel amphibologicè demonstrata, qualis videtur donatio muneris, de qua loquimur: tum quia muneribus faminae facile allici, & provocari solent: tum quia in hoc venenoso crimine nec subterfugium, nec velamen relinquendum est, quo simile flagitium lascivi Confessarii cooperire valeant.

RESOL. LI.

An mulier teneatur denunciare Confessarium illam sollicitantem, si ante sollicitationem ei praeiudicet multa muneris intuitu elemosyna absque malo fine?

Et quid, si contingat ante impensa beneficia Confessarium sollicitasse, & per tempus sollicitationi incumbendo maxima dona, & beneficia impertiri faminae sollicitatae, an sit denunciandus talis Confessarius?

Et quid, si ipsi famina nulla fuerit Confessarius sollicitans impertitus beneficia, sed famina filijs, marito, parentibus, vel fratribus? Ex p. 10. tract. 13. & Misc. 3. Ref. 46.

§. 1. Negativè responderet Sancius in seless. disp. 11. num. 55. ubi sic ait: Nec denunciandi aderit obligatio, si famina sollicitetur a suo maxime Benefactore, aut amico. Potest namque contingere Petrum Confessarium beneficia plurima faminae impendisse, ipsamque gratitudinis vinculo constringi non tantum damnum Confessario exortendum impedire, verum bonis ipsam afficere. Inhumanum ergo esset faminam obligare sui Benefactoris auctorem damni esse. Imò si contingat ante impensa beneficia, Confessarium sollicitasse, & per tempus sollicitationi incumbendo, ma-

xima beneficia impertiri faminae sollicitatae, non denunciandus erit. Quia licet dum aggressa est sollicitationem, non aderat exculatio ex gratitudine ad denunciationem omittendam; postea tamen dum munera elargitur etiam ob implendam libidinem, Benefactoris naturam non subterfugit; cui damnum parare inhumanum esset. Praeterea quod se private faminam beneficiis in futurum suscipiendis, esset idem ac in propriis bonis iacturam sentire: diximus autem supra faminam constringi denunciare, cum bonorum suorum iactura. Deducitur etiam, non constringi faminam sollicitatam denunciare Confessarium, qui est ipsi faminae nulla fuerit impertitus beneficia, vel fratribus. Quia gratitudinis natura non solum ad gratias agendas obligat pro beneficiis in propria persona susceptis, verum in persona mariti, filiorum, parentum, & fratrum. Cum horum bona vel mala, ut supra dictum est, propria reputentur. Hucusque Sancius.

2. Sed haec omnia sunt destructiva nostri Sacri Tribunalis; unde merito illa refellit, & damnat Carolus de Baucio in Miscellan. cas. Confess. tom. 2. opus. 2. quest. 230. ubi sic ait: Haec opinio non est mihi probabilis, & iudico esse temerariam, & scandalosam contra bonum publicum totius Christianitatis. Et ratio mihi est, licet obligatio ex gratitudine oriatur ex lege naturali, tamen obligatio revelationis Confessarii, qui sollicitavit Pœnitentem in actu Confessionis, non solum oritur ex lege positiva humana, sed magis etiam oritur ex lege naturali superioris ordinis, quam ex gratitudine; nam revelatio Confessarii sollicitantis ad Tribunal Sancti Officii tendit primario ad abolitionem peccati praeteriti, & futuri, & ad conservandum bonum totius Reipublicae Christianae, & ut detereantur alij Confessores, ne incendant in tale peccatum. Confirmatur; magis Creatura tenetur servire Deo ex infinitis titulis, & praecipue ex gratitudine beneficii creationis, conservationis, Redemptionis, &c. quam Benefactori maximo, aut magno amico: revelatio autem Confessarii, cum tendat ad destructionem peccati, est in honorem Dei, & non revelare, est in favorem Creaturae, sed inter Creatorem, & Creaturam nulla datur comparatio: ergo, ita Baucius. Quae quidem ab ipso dicta, sunt adeo vera ut merito Sacra Congregatio Indicis novissime inter alias opiniones huius Auctoris, hanc deleuit ex suis Operibus, ut testatur est Mihi Reverendissimus Pater Martinus tunc illius Congregationis Secretarius, nunc vero Ordinis Praedicatorum Generalis dignissimus.

RESOL. LII.

An Confessarius, si laudet penitentem ex pulchritudine, venustate, &c. dicatur illam sollicitare, & ideo ex hoc sit denunciandus? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 18.

§. 1. Negativam sententiam probabilem esse putat Antonius Soula in aphor. Inquis. libro 1. in Reclat. cap. 3. n. 5. ubi sic ait: Confessarius, qui pulchritudinem penitentis, & venustatem laudat, licet in certis antiquarum constitutionum contra illas non faminis antiquarum constitutionum violare novam constitutionem Gregorij. Ita ille. Unde in verbo illo probabilis, docet negativam sententiam etiam in terminis Bullae Gregorianae esse probabilem; sed, ut dixi, seclusa constitutione Gregoriana, Confessarium putat in tali casu non esse denunciandum, quod etiam docuit opus. Confess. sollicit. tract. 1. cap. 1. n. 10. ubi sic ait: Ex his colligo primo, poenae huius decreti non manere subiectum Con-